

Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)

U2023/0207802

Inledning

Universitets- och högskolerådet (UHR) lämnar synpunkter på de avsnitt i betänkandet som är relevanta för myndighetens verksamhetsområde.

Yrkeshögskolan fyller en viktig funktion för kompetensförsörjningen till arbetslivet. Även om yrkeshögskolan har sitt fokus i att förse svensk arbetsmarknad med kompetens vill UHR påtala att den internationella dimensionen till stor del saknas i betänkandet. Utredningen har i avsnitt 15.9 lyft fram samarbete med andra länder. UHR delar utredningens syn på vikten av internationellt samarbete men anser att utredningen hade vunnit på att sätta frågor, övervägande och förslag om framtidens yrkeshögskola i en internationell kontext.

Avsnitt 4.5. Arbeten som påverkar hanteringen av ansökan till yrkeshögskolan

4.5.1 Betygsdatabasen Beda

Under arbetet med betänkandet har utredningen kontaktat UHR för en diskussion om hur anordnare av yrkeshögskoleutbildning skulle kunna få tillgång till meriter från den nationella betygsdatabasen (BEDA) som UHR ansvarar för.

UHR:s delar utredningens bedömning att det skulle vara mycket kostnadsdrivande att erbjuda varje enskild utbildningsanordnare tillgång till BEDA, men att det däremot skulle vara möjligt att lämna uppgifter till ett begränsat antal aktörer för en mer samordnad hantering av uppgifterna.

Avsnitt 4.8. Förslag om ett gemensamt system för ansökan

Utredningen föreslår att Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH), Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) och UHR ska få ett gemensamt uppdrag att genomföra en förstudie för inrättandet av ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan, där MYH ska vara samordnande myndighet. UHR anser inte att ansvaret för uppdraget att genomföra en förstudie kan vara gemensamt för tre myndigheter. MYH bör få ansvar att uppdraget genomförs. DIGG och UHR ska däremot aktivt medverka utifrån sin kompetens och erfarenhet i arbetet

med att genomföra en förstudie. UHR har bred kompetens inom såväl verksamhetsområdet antagning som systemutveckling och systemförvaltning. För att effektivt hushålla med statens resurser menar UHR att den kompetens och erfarenhet myndigheten har ska tas till vara genom att UHR har en stor och aktiv roll i förstudiearbetet.

När det gäller kostnaden för förstudien menar UHR att utredningens uppskattning är lågt beräknad.

Utredningens uppdrag var att lämna två alternativa förslag på hur ett system för ansökan till yrkeshögskoleutbildningar och bedömning av grundläggande behörighet till yrkeshögskolan kan utformas. UHR saknar en fördjupad utredning av hur det nationella antagningssystemet för antagning till högskoleutbildning, NyA, skulle kunna användas vid antagning även till yrkeshögskoleutbildning. Detta bör utredas vidare i förstudien, då UHR:s erfarenhet är att det både är omfattande och kostnadskrävande att utveckla och förvalta ett antagningssystem.

I förstudien bör därför de verksamhetsmässiga förutsättningarna för att skapa ett nytt antagningssystem utredas djupare och olika alternativ belysas. Vidare bör fördjupade konsekvensanalyser kring både utveckling och långsiktig förvaltning av ett sådant system tas fram.

Under utredningens gång framförde UHR att en förstudie kring framtida system även bör belysa de verksamhetsmässiga utmaningar som att genomföra ett gemensamt antagningsförfarande innebär. Det är en stor utmaning att få så många olika intressenter att samspela kring alla de frågor som måste lösas för att ett gemensamt antagningssystem ska kunna fungera.

Förstudien bör också inkludera det internationella erkännandeperspektivet. UHR skulle kunna bistå med dels bedömning av gymnasial utländsk utbildning för antagning till yrkeshögskolan, dels bedömning av utländsk yrkeshögskoleexamen för antagning till fördjupningskurser för att nå kvalificerad yrkeshögskoleexamen. I detta sammanhang bör förstudien se över hur man utformar en överenskommelse, inklusive en finansieringsmodell, för att få till stånd ett effektivt samarbete mellan UHR och MYH inom ramen för antagning till yrkeshögskolan.

Avsnitt 4.9. Behörighetsprov för grundläggande behörighet

UHR instämmer i utredningens bedömning att det behörighetsprov för grundläggande behörighet som UHR tagit fram även bör kunna användas för behörighetprövning vid antagning till yrkeshögskoleutbildning.

UHR vill påpeka att de sökande som skrivit provet under försöksverksamheten och fått ett godkänt resultat fortsatt kan använda sig av provet vid ansökan till högskoleutbildning, oavsett om försöksverksamheten permanentas eller inte. Detta regleras i Högskoleförordningen 7 kap. 5a § för. Det vore olyckligt om

individer som skrivit provet under försöksverksamheten inte skulle kunna använda det vid ansökan till yrkeshögskoleutbildning, utan enbart om provverksamheten blir permanent. UHR anser att de som fått godkänt resultat på behörighetsprovet ska anses uppfylla kravet på grundläggande behörighet även för yrkeshögskoleutbildningar.

UHR tillstyrker utredningens förslag att MYH ska informera utbildningsanordnarna om att det finns ett prov som kan användas för behörighet och att de ser till att det marknadsförs.

Avsnitt 5. Ett förstärkt system för studiedokumentation

UHR anser att de verksamhetsmässiga förutsättningarna för att skapa ett nytt studiedokumentationssystem behöver utredas djupare. Utifrån den erfarenhet myndigheten har av systemutveckling och systemförvaltning ter sig de utvecklings- och driftskostnader som utredningen presenterar i den kortfattade konsekvensanalysen alltför lågt beräknade.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eino Örnfeldt efter föredragning av senior rådgivare Mats Embertsén i närvaro av avdelningscheferna Linda Norman Torvang, Karin Tegefjord och Andreas Sandberg. I beredningen har även biträdande avdelningschef Heléne Säll Matsson deltagit.

Eino Örnfeldt

Mats Embertsén